

לתוכן. ולכאורה העיקר היה הצלת ישראל מיד המצריים ולא התכלית להשקיע את המצריים. והראי' דהקב"ה אמר מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה.

תראה דהגאולה היתה בליל א' וביום א' של פסח ע"י פסחים צ"ו ע"א פסח מצרים היה נוהג יום אחד ופסח דורות נוהג שבעת ימים, וביאורו שהגאולה היתה כבר ביום הראשון, ולכן בשביעי של פסח לא היתה ההצלה אלא טביעת המצריים. וידעתי שזה חידוש דין, אבל עיין מ"ש כעין זה בגבורת ד' למחר"ל ז"ל, בסוף פרק ל"ז, ובספר אמרי חן על התורה לפ' בשלח עמוד ל"ח ל"ט ויש להאריך וקצתנו בזה.

סימן תקצ.

לקום בכתה

בישיבה קטנה יש חילוקי דיעות בין המלמדים לפני מי צריך לעמוד כשנכנס לבקר בכתה, האם כל פעם שמנהל או רבי או מורה באנגלית או הורים נכנסים שהילדים יעמדו, או לא, ורק כשח"ח רב בעיר או אורח ת"ח בא ויש צודים לכאן ולכאן וכדאי לברר ההלכה לקבוצ מסמורות שידעו בכל ישיבה קטנה בדיוק ההלכה ממי צריך לקום.

סימן תקצא.

הערות לרבבות אפרים ח"ב

ידידי הרה"ב ר' חיים בנימין גולדברג שליט"א מירושלים כתב לי הערות על ספרי ח"ב וז"ל.

(א) במה שכתוב בסימן קס"ז עמ' רצ"ד בענין שהחיינו בלילה הראשון במי שלא אכל כלילת הראשון בסוכה. והנה בברכת שהחיינו בלילה הראשון בסוכה כלל שלשה חיובים של שהחיינו. (א) על החג שצריך לברך שגם בחג שבועות צ"ל שהחיינו אע"פ שאין שם שום מצוה מיוחדת. (ב) על המצוה כמו במצות שופר או לולב וזה שייך גם על סוכות אחרות. (ג) על עשיית הסוכה וזה השאלה אם שייך רק כשיושב בסוכה שלו.

ואני זוכר בשנים הראשונות אחרי חתונתי הי' לי השאלה הזאת כי הייתי סמוך על שולחן חותני, ואני הייתי לוקח פרי חדש ומברך שהחיינו ומכוין לצאת גם על הסוכה. וזכרתי שדברתי אז ע"ז עם הגאון ר' דוב לנדא משיבת סלבודקה וגם הוא אמר לעשות כן. והורה לבחורי הישיבה שעשו להם סוכה לבד בשביל שינה שיאכלו בלילה הראשון בסוכתם ולא בסוכת הישיבה.

(ב) במש"כ בעמ' פ"ד ביארצייט והוא במקום אחר. בענין השינויים בזמן בין ארה"ב וארץ ישראל. בענין שאלה זאת ראה בספר כל בו על אבלות (גריןולד) עמ' 376 סימן י"ג שחקר שם גם לענין התענית מתי יתענה ואמירת קדיש ע"י"ש.

והנה אני חקרתי פעם במי שמת בא"י דרך משל ביום ראשון בערב ז"א שכבר יום שני תודע לקרוביו בארה"ב שהי' אז אצלם עדיין יום ראשון יוצא שהקרובים בארה"ב יעמדו משבעה יום קודם. ואם אח"כ הגיעו בסוף שבוע לא"י יצא שהם יקומו בא"י מאכילות יום קודם לקרוביו שבא"י. ומה הי' אח"כ בשלושים אם ישארו בא"י. בינתיים עדיין לא מצאתי שמדברים מזה. ואולי כת"ר יכיר בזה וישלח לי את הכרעתו, ואני מודה לכת"ר מראש ע"כ.

עכ"ל ידידי שליט"א. ובל"נ אענה לו אחרי שאברר הדבר כי מכתבו נתקבל ממש לפני מסירת הספר לדפוס. המחבר.

סימן תקצב.

פוינג בשבת

במה שפלפלו ותשאלתי לאחרונה מכמה בני תורה אם בשבת מותר להתנדנד בסרינג במקום שאין עירוב או לא דהו"ל כמוליך הנדנדה ברה"ר ד"א. (ובזמנו השבתי באריכות וכעת אין התשובה לפני).

ידידי הרה"ג ר' דוד פיינשטיין שליט"א כתב לי בזה וז"ל אם יש מחיצה הל"ל כלים ששבתו לחצר אם הוא מוקף לדירה ולתשמיש או פחות מבית סאתים ואם אין מחיצה לכאורה יש איסור אם לא שלמעלה מי' טפחים הוא, עכ"ל ידידי שליט"א. וא"כ ברה"ר משמע דבדאי אסור בשבת להתנדנד בסרינג ופשוט.

ידידי הרה"ג ר' יוסף שמוליאן שליט"א כתב לי בזה ח"ל.

בענין שאלת של כת"ר בענין להתנדנד בנדנדה בשבת, אי חשיב שמחלף את הנדנדה ד"א ברה"ר בשבת. הנה צריך קודם לברר אם באמת הוא יוצא מחוץ לד' אמותיו, דאי זה בתוך ד' אמותיו מותר כמבואר במין השו"ע ריש סימן שמ"ט, מעירובין מת, ע"י"ש ובנושאי כלים.

אלא דהנידון של כת"ר שליט"א אי יוצא הנדנדה מחוץ לד"א אי חשיב שהוא מהלך אותו ברה"ר או לא. ולענ"ד נראה פשוט דחשיב ממש שהוא מהלך את הנדנדה שהרי זה בא מכחו ממש, שבלעדי כחו לא הי'